

ŠIAULIŲ MIESTO CENTRINĖS DALIES TRANSPORTO IR AUTOMOBILIŲ TERITORIJŲ SPECIALUSIS PLANAS

SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITA

VILNIUS 2009

TURINYS

TURINYS	2
1. ĮVADAS	3
2. STATUS QUO VERTINIMAS	5
3. SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMAS	6
3.1 POVEIKIS VYSTYMO DARNAI.....	8
3.2 POVEIKIS EKONOMINEI APLINKAI	9
3.3 POVEIKIS SOCIALINEI APLINKAI	9
3.4 POVEIKIS GAMTINEI APLINKAI IR KRAŠTOVAIZDŽIUI	10
3.5 SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO APIBENDRINIMAS.....	12
4. ŠIAULIŲ MIESTO CENTRINĖS DALIES TRANSPORTO IR AUTOMOBILIŲ STOVĖJIMO TERITORIJŲ SPECIALIOJO PLANO SPRENDINIŲ POVEIKIO VERTINIMO LENTELĖ	14

1. Įvadas

Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialusis planas yra teritorijų planavimo dokumentas, kurį Šiaulių miesto savivaldybės užsakymu parengė UAB „Statybos strategija“. Specialiojo plano rengimo pagrindas yra Šiaulių miesto savivaldybės 2007 m. birželio 28 d. sprendimas Nr. T-261 „Dėl centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų Šiauliuose specialiojo plano rengimo“ ir 2008 m. sausio mėn. 11 d. paslaugos vykdymo sutartis Nr. SŽ-54/SS-T/08-005/R.

Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiojo plano tikslai:

-tikslinti centrinės miesto dalies susisiekimo infrastruktūrą, atsižvelgiant į Šiaulių miesto visą teritoriją;

-rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams, infrastruktūros ir kitiems visuomenės poreikiams reikalingiems objektams (parinkti vietas automobilių požeminėms ir antžeminėms kelių aukštų stovėjimo aikštelėms, nustatyti vietą turistinių autobusų stovėjimo aikštelei).

Specialusis planas pateikiamas kaip visuma tekstinės ir grafinės medžiagos, kuri sujungta į:

- Aiškinamąjį raštą, kuriame išanalizuotas planuojamos teritorijos gatvių, pėsčiųjų–dviračių takų tinklas, atlikta eismo avaringumo analizė, išnagrinėtas miesto visuomeninis transportas. Nustatytos planuojamos teritorijos urbanistinės ir eismo apkrovimo tendencijos, išnagrinėtos dviejų koncepcijų alternatyvos, pateikti gatvių rekonstrukcijos ir visuomeninio transporto plėtros pasiūlymai. Suformuota centro daugiaaukščių ir požeminių automobilių saugyklų sistema, nustatytas daugiaaukščių/požeminių automobilių saugyklų statybos vietos ir poreikis, numatytos vietos turistinių autobusų statymui ir stovėjimui.
- Grafinę dalį sudaro brėžiniai: „Esama būklė“ (1 egz.), „Koncepcija Nr. 1“ (1 egz.), „Koncepcija Nr. 2“ (1 egz.), „Sprendiniai“, (13 brėžinių). Brėžiniuose pateikta esama ir siūloma susisiekimo infrastruktūra: Šiaulių miesto ir centro aplinkkeliai, autobusų stotelės, rekonstruojamos sankryžos, antžeminės, daugiaaukštės/požeminės automobilių saugyklos, trumpalaikio bei naktinio ir ilgalaikio autobusų stovėjimo vietos. Specialusis planas parengtas 1:500 masteliu.

Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiajam planui rengti buvo išduotos:

- Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Infrastruktūros skyriaus planavimo sąlygos 2007–08–07 Nr. SIF–1492(73.9);
- Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyriaus planavimo sąlygos 2007–07–31 Nr. SAP–349;
- Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius planavimo sąlygos 2007–08–29 Nr. DP–113(07);
- Šiaulių vyriausiojo policijos komisariato viešosios policijos eismo priežiūros skyriaus planavimo sąlygos 2007–07–23 Nr. 40-5-S-6678;
- Šiaulių apskrities viršininko administracijos planavimo sąlygos 2007–07–25 Nr. 02–1851(1.4);
- Šiaulių visuomenės sveikatos centro planavimo sąlygos 2007–07–27 Nr. S–1944(1.15);
- AB „Lietuvos dujos“ planavimo sąlygos 2007–08–01 Nr. (s25)15-05-2829;
- UAB „Šiaulių vandenys“ planavimo sąlygos 2007–07–31 Nr. S–7681;

- LR AM Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento planavimo sąlygos 2007–07–27 Nr. 881;
- AB „VST“ planavimo sąlygos 2007-07–23 Nr. TS–07–08–1154;
- KPD prie KM Šiaulių teritorinio padalinio planavimo sąlygos 2007–07–20 Nr. 7.14.Š–2Š–380;
- TEO LT, AB planavimo sąlygos 2007–07–24 Nr. 03-2-07/4643;
- AB „Šiaulių energija“ planavimo sąlygos 2007–07–23 Nr. SD–11–4.5–1587.

Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialusis planas parengtas vadovaujantis šiais teisės aktais:

- LR aplinkos ministro įsakymu dėl STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ patvirtinimo pakeitimo (Žin., 2008-01-17, Nr.7-253).
- LR Vyriausybės nutarimu 1992-05-12 Nr. 343 „Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos“ (Žin., 1992, Nr.22-652) ir vėlesnių jo redakcijų;
- LR aplinkos ministro įsakymu dėl statybos techninių reikalavimų reglamento STR 2.03.01:2001 „Statiniai ir teritorijos, reikalavimai žmonių su negalia reikmėms“. 2001 m. birželio 14 d. Nr.317;
- LR aplinkos ir susisiekimo ministerijų techninių reikalavimų reglamentu STR 2.06.03:2001 „Automobilių keliai“. 2001-12-18 Nr. 603/456;
- LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu dėl Lietuvos higienos normos HN 33:2007 „Akustinis triukšmas. Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“. 2007 m. liepos 2d. Nr. V-555;
- LR saugaus eismo automobilių kelių įstatymo pakeitimo įstatymu. 2007 m. lapkričio 22 d. Nr. X-1337;
- LR bevariklio transporto įstatymu. 2000 m. birželio 20 d. Nr. VIII-1744, (žin., 2000, Nr. 56-1642);
- LR aplinkos ministro ir LR susisiekimo ministro įsakymu dėl kelių techninio reglamento KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“ patvirtinimo. 2008 m. sausio 9 d. Nr. D1-11/3-3;
- LR aplinkos apsaugos įstatymu Nr. I-2223 (Žin., 1999, Nr.5-75; 1996, Nr.57-1335; 2002, Nr.61-2763; 2004, Nr. 60-2121; 2005, Nr.47-1558);
- LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (Žin., 1996, Nr.82-1965; 2005, Nr.84-3105);
- LR žemės įstatymo pakeitimo įstatymu Nr. I-446, 1994, Nr.04-26 (Žin., 2004, Nr.28-868);
- LR aplinkos oro apsaugos įstatymu Nr. VIII - 529, 2003-06-01;
- LR Vyriausybės 2004-08-18 nutarimu Nr.967 „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ (Žin., 2004, Nr.130-4650);
- AM 2001-11-07 įsakymu Nr.540. „Dėl paviršiaus vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklių“ (Žin., 2001, Nr.95-3372);
- LR sveikatos apsaugos ministro įsakymu Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios aplinkos ore“ patvirtinimo. 2007 m. gegužės 10 d. Nr. V-362;
- LR Vyriausybės 2004-07-16 nutarimu Nr.920 „Dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.113-4228);
- Susisiekimo komunikacijų specialiųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin., 2006, Nr. 66-2429);
- LR aplinkos ministro įsakymu dėl STR 2.02.08:2005 „Automobilių saugyklų projektavimas“ įsakymu Nr. D1-83 (Žin., 2005-02-19, Nr. 24-787);
- LR Nekilnojamojo kultūros vertybių apsaugos įstatymu Nr. I-733, 1994-12-22 (Žin., 1995-01-06, Nr. 3-37) ir jo pakeitimu.

Rengiant Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialųjį planą buvo išanalizuoti ir įvertinti šie planuojamoje teritorijoje galiojantys teritorijų planavimo dokumentai bei kituose strateginiuose dokumentuose atspindinčios institucinės sąlygos:

- Lietuvos teritorijos bendrasis planas;
- Šiaulių apskrities bendrasis planas;
- Šiaulių miesto bendrasis planas;
- Šiaulių miesto strateginis 2007-2016 m. plėtros planas;
- Šiaulių regiono 2007 – 2013 metų plėtros plano ataskaita „Subalansuotos Šiaulių miesto transporto sistemos pagrindimas ekologinių aspektu ir pasiūlymai neigiamo transporto poveikio aplinkai mažinimui atskirai detalizuojant miesto centrinę dalį“;
- Dviračių transporto Šiaulių mieste vystymo schema;
- 24 detalieji planai, susiję su gatvių rekonstrukcijomis.

2. Status quo vertinimas

Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialusis planas rengiamas Šiaulių miesto centrinės dalies teritorijai. Šiaulių miestas yra Šiaulių apskrities, Šiaulių miesto savivaldybės ir Šiaulių rajono savivaldybės administracinis centras, taip pat kaimiškosios seniūnijos, priklausančios Šiaulių rajonui, centras. Šiauliai, kaip Lietuvos šiaurinės dalies metropolinis centras atlieka svarbią administracinę funkciją. Didelė dalis su šia funkcija susijusių įstaigų yra miesto centrinėje dalyje. Centrinė miesto dalis užima apie 142 ha miesto teritorijos. Pagal teritorijos funkcinę struktūrą Šiaulių miesto centrinėje dalyje 48,2 proc. užima daugiafunkcinės ir mišrios teritorijos ir apie 42 proc. sudaro daugiaaukštės ir mažaukštės gyvenamosios teritorijos. Tiek vykstantiems automobiliais į miesto centrą dirbti ar mokytis, tiek ir centrinės dalies gyventojams susisiekimo infrastruktūra yra viena esminių gyvenimo kokybės veiksnių. Transporto sistemos sutrikimai mažina žmonių komunikacines galimybes, žmonių ekonominę gerovę bei gyvenimo kokybę, neigiamai įtakoja aplinką. Todėl transporto sistemos plėtra turi būti vykdoma siekiant kompromiso tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų ir neviršijant leistinių poveikio aplinkai ribų. Šiuo Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiuoju planu siekiama subalansuotos susisiekimo sistemos plėtros, urbanistinio, transporto ir pėsčiųjų eismo planavimo suderinimo.

Šiuo metu susisiekimo sistemos plėtra Šiaulių miesto centrinėje dalyje vykdoma nekoordinuotai. Susisiekimo sistemos planavimas yra detaliųjų planų lygmenyje, o tai nei socialiai, nei ekonomiškai nėra efektyvu. Tikėtinas neigiamas poveikis žmonių sveikatai bei aplinkai. *Status quo* atveju išliktų arba dar labiau paaštrėtų jau šiuo metu identifikuotos Šiaulių miesto susisiekimo sistemos problemos:

- centro gatvės nėra laidžios;
- gatvių techniniai parametrai yra nepakankami;
- miesto visuomeninio transporto rodikliai turi neigiamas tendencijas;
- parengti dviračių takų plėtros planai nėra įgyvendinti (trūksta dviračių takų infrastruktūros);
- trūksta beveik 5 tūkst. automobilių stovėjimo vietų;
- autobusų stotelės neatitinka statybos techninių įrengimo reikalavimų;
- fiksuojamos automobilių prastovos prie sankryžų;
- aplinkos triukšmas viršija leistinas normas;
- neužtikrinamas eismo dalyvių saugumas.

Status quo atveju:

- vykstantys į miesto centrą darbo ir/ar mokslo tikslais automobilius ir toliau parkuos privačiose teritorijose, taip užkimšdami centro gyventojų privačius kiemus;
- nebus užtikrinamas eismo dalyvių saugumas, didės eismo įvykių skaičius;
- dabartinė eismo reguliavimo tvarka apsunkins privažiavimą prie traukos objektų;
- blogės aplinkos kokybė išmetamų teršalų ir triukšmo atžvilgiu.

Nepakankamai išvystytas ir nerišlus gatvių tinklas, automobilių stovėjimo vietų trūkumas ir menkai pralaidžios sankryžos gali tapti rimta priežastimi transporto priemonių ir keleivių prastovų augimui, padidintam neigiamam poveikiui aplinkai. SP sprendinių įgyvendinimas užtikrintų kryptingą centrinės Šiaulių miesto dalies susisiekimo sistemos plėtros integraciją į viso miesto susisiekimo sistemą. Įvertinus aukščiau išvardintas priežastis, galima daryti išvadą, kad *Status quo* alternatyva yra nepriimtina.

3. Specialiojo plano sprendinių poveikio vertinimas

UAB „Statybos strategija“ Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiojo plano koncepcijos stadijoje parengė Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentą ir pateikė jį Vertinimo subjektams. Buvo gautos tokios vertintojų išvados:

- 1) Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamento 2008 m. liepos 28 d. raštu Nr. SR–S–1411 (7.1)–**strateginis pasekmių aplinkai vertinimas neprivalomas;**
- 2) Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Šiaulių teritorinio padalinio 2008 m. liepos 8 d. raštu Nr. 7.14.Š–2Š–486–KPD **išnagrinėjo strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atrankos dokumentą. Dokumentus deriname be pastabų;**
- 3) Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie aplinkos ministerijos 2008 m. liepos 9 d. raštu Nr. V3-10.6-1844–**plano įgyvendinimas neturės reikšmingų neigiamų pasekmių biologinei įvairovei, kraštovaizdžiui ar kitoms gamtinėms vertybėms ir šiuo atžvilgiu neprivaloma atlikti minėto plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo;** bei 2008 m. liepos 9 d. raštu Nr. V3-10.6-1845–**neprivaloma atlikti specialiojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo;**
- 4) Šiaulių visuomenės sveikatos centro 2008 m. liepos 24 d. raštu Nr. S–2807(1.15)–**strateginis pasekmių ir poveikio aplinkai planuojamos ūkinės veiklos vertinimas neturi būti atliekamas.**

Remdamasis aukščiau išdėstytomis Vertintojų išvadomis, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius 2008 m. rugpjūčio 28 d. raštu Nr. S–2560–43 priėmė sprendimą **neatlikti** Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų **specialiajame plane numatomi veiksmai strateginio pasekmių aplinkai vertinimo**. Apie priimtą sprendimą teisės aktų nustatyta tvarka buvo informuoti vertinimo subjektai ir visuomenė.

Pagal „Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašą“ (Žin., 2004, Nr. 113–4228) sprendinių poveikis vertinamas tokiais aspektais:

1. poveikio teritorijos vystymo darnai ir/ar planuojamai veiklos sričiai;
2. poveikio ekonominei aplinkai (ūkio ir atskirų jo sektorių raidos procesams, investicijų ir verslo sąlygoms, valstybės bei savivaldybių biudžetams);
3. poveikio socialinei aplinkai (įvairiems socialiniams procesams bei socialinėms grupėms);

4. poveikio gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui (gamtos aplinkos kokybei, kraštovaizdžio struktūrai ir ekologiškai pusiausvyrai, gamtos ir kultūros paveldo išsaugojimui).
Planavimo sąlygų rengėjai nurodė tokius sprendinių poveikio vertinimo aspektus:

	Planavimo sąlygų rengėjas	Sprendinių poveikio vertinimo aspektai
1.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Infrastruktūros skyrius, Vasario 16-osios g. 62, LT-76295 Šiauliai Tel. 8 (41) 596320, faks. 8 (41) 524045.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
2.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Aplinkos skyrius, Vasario 16-osios g. 62, LT-76295 Šiauliai Tel. 8 (41) 596320, faks. 8 (41) 524045.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
3.	Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyrius, Vasario 16-osios g. 62, LT-76295 Šiauliai Tel. 8 (41) 596240, faks. 8 (41) 524045.	<ul style="list-style-type: none"> • Poveikis teritorijos vystymo darnai ir planuojamai veiklai; • Poveikis socialinei aplinkai;
4.	Šiaulių vyriausiojo policijos komisariato viešosios policijos eismo priežiūros skyrius Aušros al. 19A, LT-76299 Šiauliai Tel. 8 (41) 397 433, faksas 8 (41) 397 363.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
5.	Šiaulių apskrities viršininko administracija Vilniaus g. 263 , LT-76337 Šiauliai Tel. 8 (41) 524 531, faks. 8 (41) 524 536.	<ul style="list-style-type: none"> • Poveikis teritorijos infrastruktūros plėtojimo ir kraštovaizdžio išsaugojimui; • Poveikis socialinei aplinkai; • Poveikis ekonominei aplinkai.
6.	Šiaulių visuomenės sveikatos centras Vilniaus g. 229, LT-76343 Šiauliai, Tel. 8 (41) 596373, faks. 8 (41) 525475.	<ul style="list-style-type: none"> • Poveikis aplinkos kokybės ir higieninės būklės aspektu.
7.	AB „Lietuvos dujos“ P.Cvirkos g. 77, LT-77165 Šiauliai, Tel. 8 (41) 591110, faks. 8 (41) 591100.	<ul style="list-style-type: none"> • Poveikis teritorijos vystymo darnai ir planuojamai veiklai; • Poveikis socialinei aplinkai; • Poveikis ekonominei aplinkai; • Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui.
8.	LR AM Šiaulių regiono aplinkos apsaugos departamentas M.K.Čiurlionio g. 3, LT-76303, Šiauliai Tel. 8 (41) 524143, faks. 8 (41) 596417.	<ul style="list-style-type: none"> • Poveikis teritorijos vystymo darnai ir planuojamai veiklai; • Poveikis socialinei aplinkai; • Poveikis ekonominei aplinkai; • Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui.
9.	UAB „Šiaulių vandenys“ Vytauto g. 103 Lt-5400 Šiauliai Tel. 8 (41) 525550, faks. 8 (41) 525575.	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
10.	AB „VST“ J.Jasinskio g. 16c, LT-01112 Vilnius Tel. 8 (5) 2781259, faks. 8 (5) 2781269	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
11.	AB „Šiaulių energija“ Pramonės g. 10, LT-78502 Šiauliai Tel. 8 (41) 591200, faks. 8	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.

	(41) 540307.	
12.	TEO LT, AB Savanorių pr. 28, LT-03501 Vilnius Tel. 8 (41) 590151, faks. 8 (41) 551023	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.
13.	KPD prie KM Šiaulių teritorinis padalinys Aušros al. 15, LT-76299 Šiauliai Tel. 8 (41) 523664, faks. 8 (41) 523665	Sąlygų sprendinių poveikio aspektams nepateikė.

3.1 Poveikis vystymo darnai

Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje pažymima, kad transporto neigiamo poveikio aplinkai mažinimas yra vienas svarbiausių darnaus vystymosi prioritetų Lietuvoje. Specialiojo plano įgyvendinimas yra tiesiogiai susijęs su šios strategijos įgyvendinimu centrinėje Šiaulių miesto dalyje.

Strateginiai tikslai yra susiję su šiomis sritimis:

- miesto aplinkos apsaugos politika, kultūrinių ir istorinių miesto vertybių išsaugojimu;
- miesto raida, priklausančia nuo miesto infrastruktūros, kuri yra svarbus miesto vystymosi veiksnys;
 - aplinkos apsaugos politika, triukšmo ir oro užterštumo mieste mažinimu;
 - verslo plėtojimo politika, prekybos, laisvalaikio ir kultūros centrų regioninių funkcijų plėtra ir išsaugojimu;
 - miesto, kaip Lietuvos šiaurinio regiono centro, administracinės funkcijos užtikrinimu;
 - transporto politika, susijusi su tuo, kaip bus paskirstyti įvairių transporto priemonių srantai, kokie bus privažiavimai, kokia bus stovėjimo vietų pasiūla ir koks bus eismo saugumas;
 - finansine nauda, gaunama iš automobilių stovėjimo aikštelių.

Šiaulių miestas yra Lietuvos šiaurinės dalies metropolinis centras, kuris atlieka svarbią administracinę funkciją. Didelė dalis su šia funkcija susijusių įstaigų yra miesto centrinėje dalyje. Administracinės įstaigos pritraukia didelį interesantų skaičių iš viso regiono. Tam, kad užtikrinti tinkamą šių įstaigų funkcionavimą, būtina turėti gerai išvystytą eismo organizavimą ir automobilių statymo infrastruktūrą. Todėl šiuo specialiuoju planu yra siekiama suderinti centro teritorijos urbanistinę, transporto ir pėsčiųjų eismo plėtrą ir ją integruoti į viso miesto susisiekimo sistemą. Specialiojo plano sprendinių įgyvendinimas:

- sumažins aplinkos taršą išmetamosiomis dujomis ir triukšmu (siūloma įrengti koordinuotą šviesoforų sistemą, miesto ir centro aplinkkelius, naujas visuomeninio transporto maršrutų trasas, rekonstruoti problemines sankryžas);
- sumažins automobilių ridą beieškant laisvos stovėjimo vietos (siūloma įdiegti informacinę sistemą apie bendrojo naudojimo automobilių saugyklą „užpildymą“);
- patenkins susisiekimo vartotojų poreikius (nebebus disproporcijos tarp susisiekimo sistemos poreikio ir galimybių);
- turės teigiamą įtaką susisiekimo sistemos apkrovimo tolygumui;
- sukurs integruotą automobilių statymo sistemą kaip svarbų miesto infrastruktūros elementą, užtikrinantį harmoningą centrinės dalies ir viso miesto vystymąsi.

Įrengus miesto ir centro aplinkkelius, naujas visuomeninio transporto maršrutų trasas, daugiaaukštes automobilių saugyklas, įdiegus informacinę sistemą apie automobilių aikštelių užpildymą, įrengus koordinuotą šviesoforų valdymo sistemą bus pašalinti esami transporto sutrikimai, kurie neigiamai įtakoja ne tik centro bet ir viso miesto aplinką.

Visi specialiojo plano sprendiniai susieti su gyventojų gerove ir aplinkos taršos prevencija, todėl tikėtinas sprendinių poveikis Šiaulių miesto centrinės dalies vystymosi darnai yra teigiamas ir ilgalaikis (žr. lentelę Nr. 1 *“Planuojamų veiklų (objektų) poveikio vertinimas“ (3.5 skyriuje)*).

3.2 Poveikis ekonominei aplinkai

Dauguma automobilių stovėjimo aikštelių yra suplanuota valstybei priklausančioje žemėje, todėl didelių finansinių lėšų žemės išpirkimui iš savininkų savivaldybei neprireiks. Apmokestinus automobilių stovėjimą visoje centrinėje miesto dalyje, gatvės bus išlaisvintos nuo netinkamoje vietoje stovinčių automobilių, o surinktos lėšos prisidės prie miesto ekonominės aplinkos gerinimo.

Verslo, komercijos ir aptarnavimo įmonių darbui ir plėtrai automobilių statymo sureguliuojamas miesto centre bus labai naudingas. Gera miesto aplinka, patogus privažiavimas, pakankamas stovėjimo vietų skaičius darys miesto centrą patrauklesniu, jis sutvirtės kaip komercinis centras ir taip pritrauks miesto atgaivinimui ir vystymui reikalingų investicijų. Patrauklesnė investicinė aplinka įtakos naujų darbo vietų kūrimąsi, to pasekoje padidės gyventojų užimtumas ir pakils pragyvenimo lygis. Sureguliuavus transporto eismą ir užtikrinus automobilių eismo ir statymo taisyklių laikymąsi, bus lengviau prie parduotuvių privažiuoti ne tik klientams bet ir aptarnaujančiam transportui. Privataus ir valstybinio miesto sektoriaus ekonomika priklausys nuo gero eismo reguliavimo ir griežtos automobilių statymo tvarkos, atitinkamų įstatymų ir standartų laikymosi.

Šiaulių miesto kultūrinė aplinka yra patraukli vystyti turizmo plėtrą, pritraukti kuo daugiau turistų, tačiau būtina užtikrinti svečių ir turistų galimybes saugiai laikyti automobilius ir autobusus tam skirtose vietose. Susisiekimo sistemos reorganizavimas Šiaulių miesto centrinėje dalyje, tikėtina prisidės prie patrauklesnio miesto centro įvaizdžio kūrimo (numatytos automobilių saugyklos, turistinių autobusų trumpalaikio ir ilgalaikio stovėjimo vietos, ir kt.). Palaipsniui įgyvendinus specialiojo plano sprendinius ir juos integravus į esamą susisiekimo sistemą padidės miesto ekonominė bazė, patrauklumas investuoti, naujų darbo vietų atsiradimas bei įvairovė darys miestą patraukliu.

Numatomas teigiamas ilgalaikis SP sprendinių įgyvendinimo poveikis Šiaulių miesto centrinės dalies teritorijos ekonominei aplinkai (žr. lentelę Nr. 1 *“Planuojamų veiklų (objektų) poveikio vertinimas“ (3.5 skyriuje)*).

3.3 Poveikis socialinei aplinkai

SP sprendinių įgyvendinimas padės sukurti patrauklią miesto aplinką, padidinti transporto paslaugų vartotojų komunikacines galimybes bei pagerinti susisiekimo sistemos kokybę:

- įdiegus koordinuotą šviesoforų valdymo sistemą ir rekonstravus problemines sankryžas sumažės automobilių prastovos prieš sankryžas, sumažės transporto paslaugų vartotojų laiko sąnaudos bei oro tarša;
- Įrengus perspektyvines visuomeninio transporto trasas ir sutankinus autobusų stoteles miesto centre, bus pagerintas centro traukos objektų pasiekiamumas visuomeniniu transportu ir padidintas socialinis gyvybingumas;
- įrengus požemines/antžemines automobilių saugojimo aikšteles, bus maksimaliai patenkintas esamas ir besiformuojantis parkavimo poreikis;
- suplanuotos antžeminės automobilių stovėjimo vietos gyvenamųjų namų kiemuose bus skirtos tik tų daugiabučių gyventojams, tokiu būdu privatūs kiemai nebebus užkemšami automobiliais, tų, kurie į miesto centrą atvyksta mokslo ir/ar darbo reikalais;
- tolygus saugyklų išdėstymas centro teritorijoje lankytojams užtikrins greitą, saugų ir patogų centro traukos objektų pasiekiamumą;

- pasitelkus modernias informacines sistemas, siūlomi įrengti informaciniai arba nukreipiamieji ženklai miesto gyventojams ir svečiams padės lengviau ir patogiau surasti automobilių saugyklas;

Dauguma automobilių stovėjimo saugyklų yra suplanuota valstybinėje žemėje. Automobilių saugyklos suplanuotos privačioje nuosavybėje yra tik rekomendacinio pobūdžio ir bus įrengiamos tik esant savininko sutikimui. SP sprendiniai nepažeidžia visuomenės interesų.

Kadangi specialiojo plano inžinerinės infrastruktūros sprendiniai turės teigiamą poveikį Šiaulių miesto ekonominei aplinkai, mieste bus sudarytos prielaidos kurtis naujoms verslo įmonėms, ko pasekoje bus steigiamos naujos darbo vietos.

Numatomas ilgalaikis ir teigiamas SP sprendinių poveikis socialinei aplinkai (žr. lentelę Nr. 1 “Planuojamų veiklų (objektų) poveikio vertinimas”(3.5 skyriuje)).

3.4 Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui

Transporto tarša įtakoja gamtinę aplinką, sukelia neigiamą poveikį jautrioms teritorijoms ir keičia kraštovaizdį. Transporto neigiamas poveikis aplinkai daugiausiai pasireiškia triukšmo bei išmetamųjų dujų poveikiu žmonių sveikatai, pramonei ir komunaliniam ūkiui, teritorijų rekreaciniams ištekliams, žemės ūkiui, želdiniams.

Specialiuoju planu suplanuotos požeminės/antžeminės automobilių saugojimo aikštelės nesuplanuotos aplinkosauginiu požiūriu jautriose teritorijose. Visos automobilių stovėjimo vietos parinktos vadovaujantis STR 2.06.01:1999 „Miestų, miestelių ir kaimų susisiekimo sistemos“ normatyvu bei kitais teisinais aktais.

Specialiuoju planu siūlomose parkavimo vietose, želdinių plotų mažinimas nenumatomas. Siekiant užtikrinti želdinių išsaugojimą, žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentais turi būti atlikta želdinių taksacija bei parengti vertingų želdinių išsaugojimo planai. Kiekviena automobilių stovėjimo aikštelė yra suplanuota išlaikant įstatymu reglamentuotus atstumus iki gyvenamųjų namų, vaikų ir medicinos įstaigų, visuomeninių pastatų.

Visi specialiojo plano sprendiniai susieti su gyventojų gerove ir aplinkos taršos prevencija, todėl tolimesnio planavimo etapuose turės būti privaloma įvertinti planuojamos teritorijos esamą aplinkos taršą bei atlikti taršos prognozes (pagal atliktą preliminarią taršos prognozę – nenumatomas taršos ribinių verčių viršijimas).

Aplinkos tarša šalia perspektyvinių automobilių saugyklų

Saugyklos vieta	CO mg/m ³		NO2 mg/m ³		Triukšmas, dBA	
	DLK*	Prognozuojama tarša	DLK*	Prognozuojama tarša	DLK*	Prognozuojama tarša
Geležinkelio stotis	10	3,1	0,2	0,063	70	64
Maxima	10	2,2	0,2	0,063	70	67
Talšos	10	2,2	0,2	0,060	70	65
Dubijos	10	2,1	0,2	0,063	70	68
Viešbutis Šiauliai	10	2,7	0,2	0,060	70	64
Turgus	10	2,1	0,2	0,060	70	66
Varpo	10	2,1	0,2	0,059	70	65
Šiaulių kolegija	10	3,0	0,2	0,062	70	66
Filharmonija	10	2,2	0,2	0,061	70	65
Norfa	10	3,1	0,2	0,058	70	68
S. Neries	10	2,2	0,2	0,061	70	67
Katedra	10	2,0	0,2	0,057	70	66

Žemaitės	10	2,2	0,2	0,061	70	67
Lukoil (šalia degalinės)	10	2,7	0,2	0,059	70	64

Pastaba: preliminarios taršos prognozės atliktos vadovaujantis Aplinkos apsaugos agentūros statistiniais duomenimis

* - DLK - didžiausia leidžiama koncentracija

SP sprendinių įgyvendinimas nesąlygos teritorijos aplinkos kokybės pablogėjimo. Atvirkščiai, įdiegus koordinuotą šviesoforų valdymo sistemą ir įrengus informacinius „stendus“ apie laisvos automobilių stovėjimo vietas saugyklose bei rekonstravus problemines sankryžas, sumažėtų automobilių prastovos, kurių metu transporto priemonės pašalina maksimalų teršalų kiekį. Sumažėjus automobilių grūstims gatvėse, sumažės oro tarša išmetamosiomis dujomis, kuri netiesiogiai veikia visų transporto paslaugų vartotojų sveikatą.

Į SP planuojamą teritoriją patenka archeologinė kultūros paveldo vertybė–Šiaulių senojo miesto vieta, kurioje suplanuotos kelios antžeminės/požeminės automobilių stovėjimo saugyklos. Šiaulių senamiesčio teritorijai nėra parengtas teritorijų planavimo dokumentas, kuriame būtų apibrėžtas specialusis apsaugos ir naudojimo režimas, todėl aikštelės buvo suplanuotos vadovaujantis LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (Žin.,1995,Nr.3–37; 2004,Nr.153–5571; 2007, Nr.80–3218,Nr.81–3325) ir kitais kultūros vertybių apsaugą reglamentuojančiais teisiniais dokumentais. Tikėtina, kad požeminės automobilių saugyklos nei kultūros paveldo vertybėms, nei kraštovaizdžiui neigiamos vizualinės įtakos neturės. Antžeminės automobilių saugyklos, sankryžų rekonstrukcijos sprendimai parinkti įvertinus gretimų teritorijų išplanavimo projektus. Specialiojo plano sprendiniai bus tikslinami detaliaisiais ir/ar techniniais projektais, kurių metu bus išspręsti konkrečių planuojamų statinių parametru bei įrengimo sąlygų klausimai, tuo pačiu įvertintas konkretaus suplanuoto sprendinio poveikis kraštovaizdžiui ir gamtinei aplinkai. (žr. lentelę Nr. 1 “Planuojamų veiklų (objektų) poveikio vertinimas”(3.5 skyriuje)).

3.5 Sprendinių poveikio vertinimo apibendrinimas

Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiojo plano rengimo tikslai ir uždaviniai yra nustatyti vietą turistinių autobusų stovėjimo aikštelėms, parinkti vietas automobilių požeminėms ir antžeminėms kelių aukštų stovėjimo aikštelėms, tikslinti centrinės miesto dalies susisiekimo infrastruktūrą, atsižvelgiant į Šiaulių miesto visą teritoriją. Sprendinių konkretizavimo stadijoje buvo parinkta 14 vietų automobilių daugiaaukštėms/požeminėms saugykloms įrengti ir 972 antžeminių atvirų automobilių stovėjimo vietų, suplanuotos trumpalaikio, naktinio ir ilgalaikio autobusų stovėjimo vietos, pateikti siūlymai sankryžų rekonstrukcijai bei autobusų stotelių įrengimui.

Lentelė Nr.1 Planuojamų veiklų (objektų) poveikio vertinimas

Sprendinių poveikis Planuojamos veiklos (objektai)	Poveikis teritorijos vystymo darnai		Poveikis ekonominei aplinkai		Poveikis socialinei aplinkai		Poveikis gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui	
	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis +/+	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis -/-	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis +/+	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis -/-	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis +/+	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis -/-	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis +/+	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis -/-
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Daugiaaukštė automobilių saugykla	+/+ (3,2)*	0/0*	+/+ (2,7)*	0/0	+/+ (2) *	0/0	+/+ (2,3)*	-/0 (4) *
2. Požeminė automobilių saugykla	+/+ (3,2)*	0/0	+/+ (2,7) *	0/0	+/+ (2) *	0/0	0/0	-/0 (4) *
3. Antžeminė automobilių saugykla	+/+ (3,2)*	0/0	+/+ (2,7) *	0/0	+/+ (2) *	0/0	+/+ (2,3)*	-/0(4) *
4. Autobusų stotelė	+/+ (2)*	0/0	+/+ (7) *	0/0	+/+ (2,6) *	0/0	+/+ (2,3)*	-/0(4) *
5. Sankryžų rekonstrukcija	+/+ (3)*	0/0	+/+ (7) *	0/0	+/+ (2,3) *	0/0	0/0	-/0 (4) *
6. Trumpalaikio autobusų stovėjimo vietos	+/0 (2)*	0/0	+/+ (3,7) *	0/0	+/+ (2)*	0/0	+/+ (2,3)*	-/0 (4) *
7. Naktinio ir ilgalaikio autobusų stovėjimo vietos	+/+ (3,2) *	0/0	+/+ (3,7) *	0/0	+/+ (2) *	0/0	+/+ (2)*	-/0 (4) *
8. Garažų konversija	0/0	0/0	+/+ (7) *	0/0	+/+ (2) *	-/0 (4) *	+/+	-/0 (4) *

*Numatomo poveikio apibūdinimas:

0–poveikis nenumatomas;

1–sprendinio įgyvendinimas įtakos teigiamas pasekmes gyventojų sveikatai;

2–sprendinio įgyvendinimas prisidės prie kokybiškos aplinkos kūrimo;

3–sprendinio įgyvendinimas prisidės prie aplinkos taršos mažinimo;

4–galimas trumpalaikis neigiamas poveikis įrenginių statybos metu (pvz. padidėjęs dulkelumas, triukšmas, teritorijos aptvėrimas);

*6–sprendinio įgyvendinimas prisidės prie eismo saugumo didinimo;
7–sprendinio įgyvendinimas įtakos patrauklesnės investicinės aplinkos kūrimą.*

IŠVADA: Manoma, kad Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiojo plano sprendiniai daugeliu atveju turės teigiamą trumpalaikį ir/ar ilgalaikį poveikį visais poveikio vertinimo aspektais. Įgyvendinti sprendiniai padės sumažinti aplinkos teršimą, sukurs kokybišką gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką gyventojams, centro teritorija taps patrauklesnė investuotojams, tuo pačiu tikėtina, jog padidės ir gyventojų užimtumas. Tikėtinas bendras sprendinių komplekso poveikis– teigiamas ir ilgalaikis.

4. Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiojo plano sprendinių poveikio vertinimo lentelė

1.	<i>Teritorijų planavimo dokumento organizatorius</i> Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktorius, Vasario 16-osios g. 62 LT-76295 Šiauliai, tel.8 (41) 596 201, faksas 8 (41) 5241001
2.	<i>Teritorijų planavimo dokumento rengėjas</i> UAB „Statybos strategija“, Vilnius, Smolensko g. 10, tel.: (8 5) 278 84 82, el. p. info@s-strategija.lt .
3.	<i>Teritorijų planavimo dokumento pavadinimas</i> Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialusis planas.
4.	<i>Ryšys su planuojamai teritorijai galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais</i> <ul style="list-style-type: none"> • Lietuvos teritorijos bendrasis planas; • Šiaulių apskrities bendrasis planas; • Šiaulių miesto bendrasis planas; • Dviračių transporto Šiaulių mieste vystymo schema; • Detalieji planai.
5.	<i>Ryšys su patvirtintais ilgalaikiais ar vidutinės trukmės strateginio planavimo dokumentais</i> <ul style="list-style-type: none"> • Šiaulių miesto strateginis 2007-2016 m. plėtros planas; • Šiaulių regiono 2007 – 2013 metų plėtros plano ataskaita „Subalansuotos Šiaulių miesto transporto sistemos pagrindimas ekologinių aspektu ir pasiūlymai neigiamo transporto poveikio aplinkai mažinimui atskirai detalizuojant miesto centrinę dalį“.
6.	<i>Status quo situacija</i> <ul style="list-style-type: none"> • centro gatvės nėra laidžios; • gatvių techniniai parametrai yra nepakankami; • miesto visuomeninio transporto rodikliai turi neigiamas tendencijas; • parengti dviračių takų plėtros planai nėra įgyvendinti (trūksta dviračių takų infrastruktūros); • trūksta beveik 5 tūkst. automobilių stovėjimo vietų; • autobusų stotelės neatitinka statybos techninių įrengimo reikalavimų; • fiksuojamos automobilių prastovos prie sankryžų; • neužtikrinamas eismo dalyvių saugumas. <p><i>Status quo atveju būtų:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vykstantys į miesto centrą darbo ir/ar mokslo tikslais automobiliai ir toliau parkuos privačiose teritorijose, taip užkimšdami centro gyventojų privačius kiemus; • nebus užtikrinamas eismo dalyvių saugumas, didės eismo įvykių skaičius; • dabartinė eismo reguliavimo tvarka apsunkins privažiavimą prie traukos objektų; • blogės aplinkos kokybė išmetamų teršalų ir triukšmo atžvilgiu.
7.	<i>Tikslai, kurių siekiama įgyvendinant specialiojo plano sprendinius:</i> <ul style="list-style-type: none"> – subalansuoti miesto centrinės dalies susisiekimo sistemą; – parinkti vietas požeminių/antžeminių automobilių stovėjimo saugyklų įrengimui; – nustatyti vietas turistinių autobusų stovėjimo aikštelėms.
8.	<i>Galimo sprendinių poveikio vertinimas (pateikiamas apibendrintas poveikio aprašymas ir įvertinimas)</i> Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialiojo plano sprendiniai daugeliu atveju turės teigiamą ilgalaikį poveikį visais poveikio

	vertinimo aspektais. Įgyvendinti sprendiniai padės sumažinti aplinkos teršimą, sukurs kokybišką gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką gyventojams, centro teritorija taps patrauklesnė investuotojams, tuo pačiu tikėtina, jog padidės ir gyventojų užimtumas. Tikėtinas bendras sprendinių komplekso poveikis– teigiamas ir ilgalaikis.		
9.	Vertinimo aspektai	Teigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis	Neigiamas (trumpalaikis, ilgalaikis) poveikis
	<i>Sprendinių poveikis</i>		
a.	<i>teritorijos vystymo darnai</i>	<i>SP sprendiniai tiesiogiai prisidės prie teritorijos vystymo darnos, siekiama suderinti centro teritorijos urbanistinę, transporto ir pėsčiųjų eismo plėtrą ir integruoti ją į miesto susisiekimo sistemą.</i>	–
b.	<i>socialinei aplinkai</i>	<i>SP sprendiniai yra tiesiogiai skirti socialinei gyventojų gerovei, padidės transporto paslaugų vartotojų komunikacinės galimybės bei pagerės susisiekimo sistemos kokybė.</i>	–
c.	<i>gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui</i>	<i>SP sprendinių įgyvendinimas užtikrins gamtinės aplinkos taršos sumažėjimą. Susisiekimo sistemos plėtra numatyta kuo mažiau keičiant kraštovaizdį ir suderinta su gretimų teritorijų išplanavimo projektais.</i>	<i>Galimas neigiamas trumpalaikis infrastruktūros diegimo metu (padidėjęs triukšmas, automobilių srautai, dulketumas, aptvertos teritorijos ir pan.)</i>
d.	<i>ekonominei aplinkai</i>	<i>Įgyvendinus SP sprendinius bus sukurta patrauklesnė investicinė aplinka.</i>	–
10.	<p><i>Siūlomoms alternatyvoms</i></p> <p>Rengiant Šiaulių miesto centrinės dalies transporto ir automobilių stovėjimo teritorijų specialųjį planą, plėtros alternatyvos buvo siūlomoms koncepcijoms rengimo stadijoje ir iš siūlomų koncepcijų pasirinkta <i>Subalansuotos transporto sistemos centrinėje miesto teritorijoje koncepcija</i> (žr. Aiškinamojo rašto 4.3 skyrių „Specialiojo plano alternatyvių koncepcijų palyginimas“).</p>		